

АНОТАЦІЯ

Ткачук Г.В. Реалізація і захист прав суб'єктів господарювання на торговельні марки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» у галузі знань 08 «Право». – Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2020.

Дисертацію присвячено дослідженню питань реалізації і захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки.

У розділі 1 *«Загальна характеристика реалізації і захисту прав суб'єктів господарювання на торговельні марки»* досліджено зміст поняття «торговельна марка», його співвідношення з поняттям «бренд». Встановлено, що бренд – якісна характеристика (образ в свідомості споживача) товару або послуги, що впливає на споживача і спонукає його придбати такий товар або послугу. Виокремлено відмінності торговельної марки (ТМ) і бренду залежно від вимог, які ставляться до цих об'єктів, їхніх ознак, обсягу і строку правової охорони, наявності ідеї (місії), кола власників.

Досліджено функції торговельних марок і на цій підставі обґрунтовано доцільність їх доповнення такою функцією, як: формування і захист ділової репутації суб'єкта господарювання. Виокремлення цієї функції матиме значення як для більш повного розуміння її цінності для суб'єкта господарювання, при укладанні господарських договорів щодо надання права на використання торговельної марки, так і у разі порушень прав на торговельну марку і визначення моральної (немайнової) шкоди, заподіяної суб'єкту господарювання знеціненням торговельної марки, зокрема через її неправомірне використання на товарах, що мають нижчий рівень якості, ніж оригінальний товар.

В результаті дослідження поняття майнового права на торговельну марку у сфері господарювання встановлено, що це право може виступати як:

- суб'єктивне право, що реалізується суб'єктом господарювання в процесі здійснення господарської діяльності (шляхом використання торговельної марки або передання права на неї іншим суб'єктам);
- частина майна підприємства (нематеріальний актив);
- об'єкт господарського обороту (у разі передання прав за договором, внесення до статутного капіталу господарського товариства);
- об'єкт захисту (у випадку порушення прав на торговельну марку).

Конкретизовано поняття «реалізація права суб'єкта господарювання на торговельну марку» – юридично значимі правомірні дії правоволодільца або уповноваженої ним особи щодо використання торговельної марки, надання дозволу на використання торговельної марки іншим суб'єктам, перешкоджання неправомірному використанню торговельної марки, вчинення інших дій з метою задоволення інтересів правоволодільца та інших зацікавлених осіб.

Узагальнено принципи здійснення прав на торговельну марку: 1) суб'єкт господарювання на торговельну марку здійснює це право вільно, на власний розсуд в межах, передбачених законом, з урахуванням принципу «дозволено все те, що не заборонено законом»; 2) нездійснення права на торговельну марку (невикористання протягом певного строку без поважних причин) може бути підставою припинення права; 3) суб'єкт господарювання може відмовитись від права на торговельну марку повністю або частково в передбаченому законом порядку; 4) суб'єкт господарювання може передати своє право на торговельну марку лише за відплатним договором, 5) право на торговельну марку здійснюється з урахуванням презумпції добросовісності дій суб'єкта господарювання.

Доопрацьовано напрями удосконалення законодавства України, що регулює реалізацію і захист прав на торговельні марки: 1) наповнення змісту Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» спеціальними нормами, які мають встановлювати максимально детальні приписи щодо способів і правових форм здійснення прав на торговельні

марки, підстав і способів захисту прав на торговельні марки; 2) узгодження норм ЦК України і Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» про види договорів, пов'язаних із розпорядженням правами на торговельні марки; 3) зближення національного законодавства з відповідними положеннями актів ЄС шляхом внесення змін до Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» в частині закріплення кола дій, що є підготовкою до порушення прав; Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» щодо закріплення умов правомірного використання чужої торговельної марки у порівняльній рекламі, а також заборони дій, що вводять в оману споживачів за допомогою використання підприємцем чужої торговельної марки.

У розділі 2 *«Реалізація прав суб'єктів господарювання на торговельні марки»* виокремлюються два способи реалізації прав на торговельні марки: 1) використання торговельної марки в господарській діяльності правовласника, 2) передання прав на торговельну марку іншим особам на підставі відповідного договору. В результаті проведеного дослідження доопрацьовано поняття «використання торговельної марки суб'єктом господарювання» як способу реалізації права інтелектуальної власності на торговельну марку – вчинення суб'єктом господарювання або уповноваженою ним особою комплексу юридичних і фактичних дій, які пов'язані з втіленням торговельної марки в певних товарах або при наданні послуг (в рекламі, документації тощо) та введенням таких товарів до господарського обороту.

На підставі дослідження способів використання торговельних марок уточнено, що право на торговельну марку має надавати можливість її використання будь-яким способом, пов'язаним із введенням товару, який марковано торговельною маркою, в господарський оборот, або надання послуги, що не суперечить закону, а при визначенні способів використання вживати в законодавстві конструкцію відкритого переліку – «використанням торговельної марки визнається, зокрема: ...».

Уточнено положення щодо примусового дострокового припинення права на торговельну марку, які мають гарантувати дотримання і належний захист інтересів правовласників та врахування суспільних інтересів, а саме: особа, що звертається до суду має доводити факт невикористання торговельної марки правовласником, а також наявність своєї заінтересованості (законного інтересу) у припиненні дії свідоцтва і використанні цієї торговельної марки, а правовласник – наявність поважних причин невикористання торговельної марки. До заінтересованих осіб можуть бути віднесені виробники однорідних товарів, що мають реальний намір використовувати спірне позначення в своїй господарській діяльності, подали заявку на тотожне або подібне позначення, здійснили необхідні підготовчі дії до його використання.

Запропоновано положення щодо удосконалення правових засад застави прав на торговельну марку: 1) права на торговельні марки, які належать спільно декільком особам, можуть бути передані у заставу лише за згодою всіх цих осіб; 2) запровадження обов'язкового нотаріального посвідчення договору застави прав на торговельні марки і державної реєстрації застави прав на торговельні марки (державна реєстрація має здійснюватися Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, до компетенції якого належить і державна реєстрація договорів у сфері інтелектуальної власності).

Окремо досліджено другий спосіб реалізації права на торговельну марку – у вигляді передання прав на торговельну марку іншим особам на підставі відповідного договору, який виступає правовою формою передання цих прав. Проаналізовано ліцензійний договір, договір комерційної концесії, договір про передання прав, їх зміст, істотні умови, відмінності. Уточнено істотні умови ліцензійного договору на використання торговельної марки, укладеного між суб'єктами господарювання: предмет (право на використання торговельної марки певним способом), розмір винагороди, строк, а також інші умови, які сторони вважають за доцільне включити в договір.

Запропоновано змінити передбачений у ч. 8 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» обов'язок ліцензіата забезпечити відповідності якості товарів і послуг, що виробляються ним, якості товарів і послуг ліцензіара, на контролювання ліцензіаром відповідності якості таких товарів і послуг вимогам ліцензіара.

Уточнено підстави розірвання договору комерційної концесії шляхом заміни поняття «зміна торговельної марки» на положення, що у разі настання підстав для припинення права на торговельну марку (добровільне припинення за заявою правовласника, припинення на підставі рішення суду) правовласник зобов'язаний негайно повідомити про це користувача і узгодити питання про набуття прав на нову торговельну марку. Невиконання такого обов'язку правовласником є підставою для розірвання договору користувачем в односторонньому порядку.

Обґрунтовано, що у разі передання прав на торговельну марку в процесі реорганізації господарської організації спеціальною умовою переходу прав має бути реальне виробництво господарською організацією, до якої переходить право на торговельну марку, товарів і послуг, для яких ця торговельна марка зареєстрована, щоб не допустити введення в обману споживачів і уникнути ризиків дострокового припинення свідоцтва на торговельну марку внаслідок її фактичного невикористання. З урахуванням цього запропоновано в Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» закріпити окрему статтю «Перехід права на торговельну марку в процесі реорганізації», в якій передбачити особливості переходу права на торговельну марку для кожного виду реорганізації (перетворення, виділ, поділ, злиття, приєднання).

У розділі 3 «Захист прав суб'єктів господарювання на торговельні марки» досліджено порушення прав на торговельну марку і способи їх захисту. Запропоновано змінити назву правомочності, що входить до складу права на торговельну марку, «виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке

використання» на більш широке та усталене формулювання «право захищати право інтелектуальної власності на торговельну марку у разі його порушення, невизнання, оспорування, створення загрози порушення права».

Уточнено визначення поняття «порушення прав на торговельні марки» – вчинення без дозволу суб'єкта прав на торговельну марку дій щодо використання позначення, яке є тотожним або схожим до охоронюваної торговельної марки, одним або декількома способами, стосовно товарів і послуг, для яких торговельна марка зареєстрована, або споріднених ним, окрім дій, які можуть вчинятись вільно без згоди цього суб'єкта.

Доопрацьовано класифікацію видів порушень прав на торговельні марки залежно від таких критеріїв:

1) за способом неправомірного використання торговельної марки – нанесення торговельної марки на товар, упаковку, застосування у рекламі, діловій документації, доменному імені тощо; кожна з цих дій становить самостійне окреме правопорушення;

2) за об'єктом використання – використання тотожного позначення або такого, що можна сплутати із охоронюваною торговельною маркою;

3) за класом товарів і послуг – використання торговельної марки стосовно товарів і послуг, наведених у свідоцтві, або стосовно споріднених товарів і послуг;

4) за характером неправомірних дій – порушення прав власника свідоцтва на торговельну марку (ст. 20 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг») і акт недобросовісної конкуренції (ст. 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»).

Досліджено способи захисту прав на торговельну марку, насамперед заходи господарсько-правової відповідальності. Обґрунтовано доцільність розмежування двох самостійних способів компенсації майнових втрат потерпілого суб'єкта прав на торговельну марку: шляхом відшкодування збитків і шляхом сплати компенсації. Розрахунок такої компенсації має здійснюватися за іншим підходом, ніж розрахунок збитків: така компенсація є

умовною сумою, певним еквівалентом майнових втрат правовласника об'єкта інтелектуальної власності.

З огляду на зазначене, уточнено, що розмір компенсації має визначатись суб'єктом господарювання одним з наступних способів за його вибором: 1) сума винагороди, яка була б сплачена, якби порушник отримав дозвіл на використання торговельної марки, 2) двократний розмір ціни контрафактних товарів, на яких незаконно розміщено торговельну марку.

Обґрунтовано удосконалення правових засад відшкодування немайнової (моральної) шкоди, заподіяної порушенням прав суб'єктів господарювання на торговельні марки, а саме:

закріпити в законі право суб'єкта прав на торговельну марку на відшкодування немайнової (моральної шкоди), заподіяної в тому числі при виконанні договору про розпорядження правом на торговельну марку, якщо це шкодить діловій репутації правовласника (у вигляді приниження ділової репутації чи неправомірного використання) або розрізняльній здатності торговельної марки;

конкретизувати зміст немайнової (моральної) шкоди, заподіяної порушенням права на торговельну марку як – немайнові втрати суб'єкта господарювання, пов'язані із зниженням, погіршенням, приниженням ділової репутації суб'єкта господарювання, зниженням розрізняльній здатності торговельної марки;

конкретизувати фактори, що можуть впливати на визначення розміру немайнової (моральної) шкоди: рівень ділової репутації власника свідоцтва на торговельну марку, тривалість порушення прав на торговельну марку, сфера використання торговельної марки (товари широкого споживання або товари для вузькоспеціалізованої групи споживачів), поведінка, реакція порушника на звернення щодо припинення порушення, наміри добровільно вирішити спір, компенсувати немайнову шкоду, ступінь зменшення розрізняльної здатності торговельної марки, зниження вартості нематеріальних активів; інші фактори, що можуть підтверджувати нематеріальні втрати.

Зазначені положення доцільно закріпити в ст. 21 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».

Ключові слова: право на торговельну марку, об'єкти промислової власності, реалізація прав на торговельну марку, договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності, захист прав, порушення прав, господарсько-правова відповідальність.

SUMMARY

G. V. Tkachuk Realization and protection of economic entities' rights to trademarks. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Thesis for the Doctor of Philosophy degree in specialty 081 “Law” in the field of knowledge 08 “Law”. – Vasyl' Stus Donetsk National University. – Vinnytsia, 2020.

The thesis is devoted to the study of the issues of realization and protection of economic entities' rights to trademarks.

Chapter 1 “General characteristics of realization and protection of economic entities' rights to trademarks” investigates the content of a notion “trademark” and its correlation with the notion “brand”. It is determined that a brand is a qualitative characteristic (the image in the consumer's consciousness) of a commodity or a service that influences the consumer and induces him/her to purchase this commodity or service. The differences between the trademark and the brand are distinguished in the paper depending on the demands that are proposed to these objects, their features, volume and term of legal protection, the presence of an idea (mission), and the circle of owners.

The functions of the trademarks are investigated, and on this basis is grounded the appropriateness of their supplement with such function as creation and protection of the business reputation of the economic entity. The separation of this function will matter both for a more complete understanding of its value for the economic entity when executing agreements on granting the right to use a trademark, and in case of violation of rights to trademark and the determination of moral (non-property) damage caused to the economic entity by the devaluation of the trademark in particular because of its illegal use on goods that have a lower level of quality than the original goods.

As a result of the research of the concept of the property right to a trademark in the field of management, it is established that this right can act as:

- subjective right that is realized by the economic entity during the economic activity (by using the trademark or transferring the right on it to other subjects);

- part of the property of the enterprise (intangible asset);
- object of economic circulation (in case of transfer of rights under the contract, introduction to the authorized capital of the company);
- object of protection (in case of violation of rights for a trademark).

The concept of “realization of the economic entity’s right to a trademark” is specified - legally significant lawful actions of the right holder or his/her authorized person regarding the use of the trademark, granting permission to use the trademark to other entities, preventing illegal use of the trademark, committing other actions in order to satisfy the interests of the right holder and other interested persons.

The principles of the exercise of a right to a trademark are generalized: 1) the economic entity that has the right to a trademark exercises this right freely, at its own discretion within the limits provided by law, taking into account the principle “everything that is not prohibited by law is allowed”; 2) failure to exercise the right to a trademark (non-use for a certain period without valid reason) may be grounds for termination of the right; 3) the economic entity may waive the right to a trademark in whole or in part in the manner prescribed by law; 4) the economic entity may transfer its right to the trademark only under a repayment agreement; 5) the right to a trademark is exercised taking into account the presumption of good faith actions of the economic entity.

The directions of improvement of the legislation of Ukraine that regulates the realization and protection of the rights to trademarks are refined: 1) filling the content of the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Trademarks for Goods and Services” with special rules that should establish the most detailed instructions on methods and legal forms of exercising rights to trademarks, grounds and ways of protection of rights to trademarks; 2) coordination of the norms of the Central Committee of Ukraine and the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Marks for Goods and Services” on types of agreements related to the disposal of rights to trademarks; 3) approximation of national legislation with the relevant provisions of EU acts by amending the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Marks for Goods and Services” in terms of consolidating the range of actions that prepare for

the violation of rights; the Law of Ukraine “On Protection against Unfair Competition” on establishing the conditions of lawful use of another's trademark in comparative advertising, as well as the prohibition of actions that mislead consumers through the use of another's trademark by an entrepreneur.

In Chapter 2 “Realization of rights of economic entities to trademarks” two methods of realization of rights to trademarks are singled out: 1) use of a trademark in economic activity of a right holder; 2) transfer of the rights to trademark to other individuals on the grounds of relevant agreement. As a result of a conducted study, the concept of “the use of a trademark by the economic entity” is refined as a way of realization of a right of intellectual property to the trademark – committal by the economic entity or by an authorized person a set of legal and actual actions connecting with the implementation of a trademark in certain goods or when providing a service (in advertising, documentation, etc.) and introduction of these goods into productive use.

Based on the study of the ways of using trademarks, it is clarified that the right to a trademark should allow its use in any way related to the introduction of goods marked with a trademark in productive use, or the provision of a service that does not contradict the law, and when determining the methods of use apply in the legislation the construction of an open list – “the use of a trademark is recognized, in particular:...”.

The provisions on compulsory anticipatory termination of the right to trademark have been clarified. These provisions should guarantee observance and proper protection of the interests of right holders and consideration of public interests, namely: the person applying to the court must prove the fact of non-use of the trademark by the right holder, as well as the presence of his interest (legitimate interest) in the termination of the certificate and use of this trademark, and the right holder – the existence of valid reasons for non-use of the trademark. Interested persons may include producers of homogeneous goods who have a real intention to use the disputed designation in their economic activity, have applied for an identical or similar designation, have made the necessary preparations for its use.

Provisions for improving the legal basis for the pledge of rights to trademark are proposed: 1) rights to trademarks owned jointly by several persons may be pledged only with the consent of all these persons; 2) introduction of a mandatory notarization of the agreement of pledge of rights to trademarks and state registration of the pledge of rights to trademarks (state registration should be carried out by the Ministry for Development of Economy, Trade and Agriculture of Ukraine, which is responsible for state registration of agreements in the intellectual property area).

The second way of realization of the right to a trademark – in the form of transfer of the rights to a trademark to other persons on the basis of the corresponding agreement which acts as the legal form of transfer of these rights is separately investigated. The license agreement, commercial concession agreement, agreement on transfer of rights, their content, essential conditions and differences are analysed. The essential terms of the license agreement for the use of the trademark concluded between economic entities are specified: subject (right to use the trademark in a certain way), the amount of remuneration, term, as well as other conditions that the parties consider appropriate to include in the agreement.

It is proposed to change the envisaged in Part 8 of Art. 16 of the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Marks for Goods and Services” the licensee’s obligation to ensure compliance with the quality of goods and services produced by him, the quality of goods and services of the licensor, to the control of the accordance of quality of such goods and services by the licensor.

The grounds for termination of the commercial concession agreement by replacing the concept of “trademark change” with the provision that in case of grounds for termination of the right to trademark (voluntary termination at the request of the right holder, termination based on a court decision) the right holder must immediately notify the user and agree on the acquisition of rights to the new trademark. Failure by the right holder to fulfil such an obligation is a ground for termination of the agreement by the user unilaterally.

It is substantiated that in case of transfer of rights to trademark in the process of reorganization of a business organization a special condition for the transfer of

rights should be the actual production of the business organization to which is transferred the right to trademark, goods, and services for which this trademark is registered in order to prevent misleading consumers and to avoid the risks of anticipatory termination of the trademark certificate due to its actual non-use. Considering this, it is proposed in the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Trademarks for Goods and Services” to consolidate a separate article “Transfer of right to trademark in the process of reorganization”, in which to foresee the peculiarities of the transfer of the right to a trademark for each type of reorganization (transformation, separation, division, merger, accession).

Chapter 3 “Protection of rights of economic entities to trademarks” studies the violation of rights to trademark and ways to protect them. It is proposed to change the name of the jurisdiction that is part of the right to trademark, “the exclusive right to prevent illegal use of the trademark, including prohibition of such use” to a broader and more entrenched wording “the right to protect intellectual property rights to the trademark in case of its violation, non-recognition, challenge, creation of a threat of violation of the right”.

The definition of the concept “violation of right to a trademark” is clarified – the commission the actions without the permission of the subject of rights to trademark concerning the use a designation that is identical or similar to the protected trademark, in one or more ways, in relation to goods and services for which the trademark registered, or related, except for actions that can be performed freely without the consent of the subject.

The classification of types of violations of rights to trademarks has been improved depending on the following criteria:

- 1) by the method of illegal use of a trademark – application of a trademark on goods, packaging, use in advertising, business documentation, domain name, etc; each of these actions constitutes an independent separate offense;
- 2) by object of use – the use of an identical designation or one that can be confused with a protected trademark;

3) by class of goods and services – the use of a trademark in relation to goods and services listed in the certificate, or in relation to related goods and services;

4) by the nature of illegal actions – violation of the rights of the certificate holder to the trademark (Article 20 of the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Marks for Goods and Services”) and the act of unfair competition (Article 4 of the Law of Ukraine “On Protection Against Unfair Competition”).

Ways of protection of rights to trademark, first of all measures of economic and legal responsibility are investigated. The feasibility of distinguishing between two independent ways of compensation for property losses of the injured subject of rights to trademark is substantiated: by restitution and by payment of compensation. The calculation of such compensation should be carried out according to a different approach than the calculation of losses: such compensation is a conditional amount, a certain equivalent of property losses of the right holder of the object of intellectual property.

According to the above said, it is specified that the amount of compensation should be determined by the economic entity in one of the following ways: 1) the amount of remuneration that would have been paid if the offender had obtained permission to use the trademark, 2) twice the price of counterfeit goods on which the trademark is illegally placed.

The improvement of the legal basis for compensation of non-pecuniary (moral) damage caused by the violation of the rights of economic entities to trademarks is substantiated, namely:

to sustain in law the right of the subject of rights to trademark to compensation for non-pecuniary (moral damage) caused, including during the performance of the agreement on the disposal of the right to a trademark, if it harms the business reputation of the owner (in the form of humiliation of the business reputation or illegal use) or trademark resolution;

to specify the content of non-pecuniary (moral) damage caused by violation of the right to a trademark as non-pecuniary losses of the economic entity associated

with the reduction, deterioration, humiliation of the business reputation of the economic entity, reducing the resolution of the trademark;

to specify the factors that may affect the determination of the amount of non-pecuniary (moral) damage: the level of business reputation of the owner of the trademark certificate, the duration of violation of rights to trademark, the area of use of the trademark (fast-moving consumer goods or goods for a narrowly specialized group of consumers), behavior, reaction of the offender to the request to stop the violation, intentions to voluntarily resolve the dispute, compensate for non-pecuniary damage, the degree of reduction of trademark resolution, reduction of the value of intangible assets; other factors that may confirm intangible losses.

These provisions should be enshrined in Art. 21 of the Law of Ukraine “On Protection of Rights to Marks for Goods and Services”.

Key words: right to trademark, industrial property objects, realization of rights to trademark, agreement on disposition of intellectual property rights, protection of rights, violation of rights, economic and legal liability.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Ткачук Г.В. Напрями вдосконалення законодавства України про реалізацію і захист прав на торговельні марки. *Форум права*. 2018. № 4. С. 95–101. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2018_4_9.pdf.
2. Ткачук Г.В. Щодо відшкодування збитків за порушення прав на торговельні марки. *Часопис Київського університету права*. 2018. №3. С. 222–226.
3. Ткачук Г.В., Коваль І.Ф. Щодо істотних умов ліцензійного договору на використання торговельної марки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. №2. С. 31–38.
4. Tkachuk G.V. The Concept of a Trademark and its Function. *European Reforms Bulletin*. 2020. №2. P.102–106.

Наукові праці, які додатково відображають результати дисертації:

5. Ткачук Г. Щодо договорів про передання прав на торговельну марку. *Economic and Law Paradigm of Modern Society*. 2019. №1. С. 51–57.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Ткачук Г.В. До питання про захист прав на торговельні марки шляхом компенсації немайнової (моральної) шкоди. *Господарське право та процес в умовах трансформації суспільних відносин: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (в авторській редакції), (м. Кривий Ріг, 27 вересня 2018 року. – Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2018. С. 237–240.*
7. Ткачук Г.В. Зближення законодавства України про торговельні марки з правом ЄС. *Правове забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, безпековий, інтелектуальний простір: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 23 квітня*

2019 року). За ред. О.Г. Турченко. Вінниця, Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2019. С. 201-2017.

8. Ткачук Г.В. Окремі питання використання торговельних марок: *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри*: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (27 вересня 2019, м. Київ): ел. збірник. КНУ імені Т. Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. К. 2019. С. 319-326.

9. Ткачук Г.В. Реалізація прав суб'єктів господарювання на торгівельну марку. *Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності*: збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (10 квітня 2020 р.). НМетАУ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2020. С. 381-385.